

מתיקות ועריבות התורה

סיפורים משלים ואגדות לשולחן שבת

יישאלו

צביטה בלב

יכול לעשות חסד עם זולתו, כ"ש כאשר הוא רואה שחברו בצער ואין הוא יכול להועיל לו. וכפי מדרגת האדם כך עליו להרגיש בצערו של חברו, להתפלל עליו ולייחל לשלומו. אך כאשר אין הוא עושה זאת או שאין זה צובט בליבו כפי ערך מדרגתו, הרי שיש בכך תביעה עליו.

בגמ' סנהדרין [קה]. **מסופר** ששלושה היו באותה עצה של "כל הבן הילוד היארה תשליכהו" [שמות א', כ"ב] ואלו הם: בלעם, איוב ויתרו. בלעם שיעץ נהרג. איוב ששתק נידון בייסורים.

אומר הרב מבריסק - התביעה על איוב הייתה מדוע הוא שתק, למה הוא לא צעק. ותשובתו של איוב הייתה מה הייתי עוזר בצעקתי, על כן שתקתי. כיוון שכך מיד נידון בייסורים כי כאשר אדם מקבל ייסורים הוא צועק אף שצעקתו אינה מועילה, שאם כואב צועקים! ואם שותקים, הרי שהדבר איננו כואב.

מכאן שישנה תביעה על האדם לא רק כאשר אין לו צביטה בלב אלא גם כאשר יש בידו לצעוק והוא אינו עושה כן, ולמרות שצעקתו לא תועיל כמו אצל איוב, הרי שהוא נידון בייסורים מידה כנגד מידה - וכמו שהוא יודע לצעוק כאשר כואב לו למרות שאין זה מועיל גם כאשר יש בידו להקים קול זעקה, הרי שכך הוא מתחייב לעשות שאם אינו עושה כן הרי שבאמת לא כואב לו כלל...

שנזכה להיות תמיד אכפתיים לעזור ולתת מעצמנו לזולת, וגם כאשר אין ביד האדם את היכולות והכלים הנכונים שלכל הפחות תהיה איזושהי צביטה בלב, ולא יעבור לסדר היום כאילו לא אירע דבר. וכלל הוא בידנו שכל ישראל ערבים זה לזה.

שבת שלום ומבורך!!!

"ויקח את שתי נשיו ואת שתי שפחתיו ואת אחד עשר ילדיו ויעבר את מעבר יבק" [ל"ב, כ"ג]

יעקב אבינו בורח מלבן וחוזר חזרה לביתו בדרך הוא עובר את מעבר יבק. בפסוק נאמר שהעביר את נשיו, שפחותיו ואחד עשר ילדיו.

שואלים חז"ל להיכן נעלמה דינה, מדוע לא הזכיר שגם אותה העביר יעקב את מעבר יבק?

מסבירים חז"ל שיעקב נתן את דינה בתוך תיבה ונעל בפניה, בשביל שלא ייראה אותה עשיו וייקח אותה ממנו! באותו רגע אמר הקב"ה - אתה מנעת חסד מאחיך ולא בקשת להשיאה למהול, הרי שתינשא לערל. לא בקשת להשיאה דרך היתר, הרי שהיא נישאת באיסור, והוא שכס בן חמור - שאם הייתה נישאת לעשיו אולי הייתה מחזירתו למוטב!

צריך להבין הרי נאמר כל המשיא ביתו לעם הארץ כאילו כופתה ומניחה לפני ארי, וא"כ כיצד יסכים יעקב אבינו לתת את דינה לעשיו? **כמו כן** את אותו חסד שהוא צריך לעשות עם עשיו הוא מחייב לעשות זאת למען ביתו ולא להשיאה לעשיו הרשע? ואדרבה ניתן לומר שזה מעשה אכזרי להשיא את ביתו לעשיו הרשע שעובר עבירות וצד נשים מתחת יד בעליהן ומענה אותן.

מסביר הסבא מסלבודקה - שיעקב אבינו התנהג בצורה נכונה בכך שלא נתן את דינה לעשיו, אלא שתוך כדי נעילת התיבה בפני דינה היה צריך להרגיש צער בנפשו על כך שאין הוא יכול לעשות חסד עם עשיו ולהחזירו למוטב. וגם אם הרגיש צער, לא היה זה צער הדרוש כפי ערך מדרגתו הגדולה של יעקב אבינו.

הרי לנו שעל האדם להרגיש צביטה בלב כאשר אין הוא

לרתמות ניות להתקשר לט"ו 0527151420

פנינים מובה"ס "זרע שמשון" תחילים חלק א'

לדבינו הקדוש ר' שמשון חיים ב"ר נחמן מיכאל נחמני זיע"א

"ה' אדונינו מה אדיר שמך בכל הארץ, אשר תנה הודך על השמים, מפי עוללים וינקים יסדת עז למען צורריך להשבית אויב ומתנקם... מה אנוש כי תזכרנו..." [ח"ב - ה']

שואל בעל ה"זרע שמשון" מה ההקשר של הפסוק "ה' אדונינו..." לבין "מפי עוללים וינקים יסדת עז"? **כמו כן** מה ההקשר עם הפסוק שבא לאחר מכן "מה אנוש כי תזכרנו"? **ואיך** זה מתקשר למה שנאמר "להשבית אויב ומתנקם"?

מסביר בעל ה"זרע שמשון" - במדרש רבה [שיר השירים א', ד', א'] מובא שכאשר בא הקב"ה לתת את התורה הקדושה לעם ישראל, ביקש מהם ערבים. לבסוף עם ישראל אמרו שהבנים יהיו ערבים וכמו שנאמר "מפי עוללים וינקים יסדת עז" שבזכותם ניתנה התורה לעם ישראל שאין "עז" אלא תורה.

וצריך להבין כיצד באו המלאכים בטענה לפני הקב"ה שלא לתת לעם ישראל את התורה בטענה של "מה אנוש כי תזכרנו", הרי למלאכים אין ערבים שאלו הם הבנים וכיצד ישאיר אצלם את התורה?

המשק אי"פ' בלבוע פבא...

פניני "אור החיים" הקדוש

לדבינו הקדוש רבי חיים ב"ר משה בן עטר זיע"א

"קטנתי מכל החסדים ומכל האמת אשר עשית את עבדך" [ל"ב, י"א]

מסביר ה"אור החיים" הקדוש - "מכל החסדים" הכוונה לחסד שה' התחסד עמו ברוב טוב. "ומכל האמת" הכוונה על כך שה' העמיד בידו את החסד ולא נתן ללבן לגזול ולחמוס אותו. **מרחיב האור ומסביר** - שפעמים הקב"ה מתחסד עם האדם, ויבא מאן דהוא ויגזול אותו, ואז ה' יתברך ירחם על הנגזל וישלים לו את החסר ממקום אחר. ומציאות זו היא חצי נחמה לנגזל ולא נחמה שלימה, שכן תמיד חושב הנגזל על חסרונו מכך שבא אדם וגזל אותו, אם בגלל שהיה יכול להיות לו כעת יותר אילולי גזלו אותו, ואם זה בגלל שיכאב ליבו על הגזלן אשר הוא עשה והצליח. אך אם יוציא הקב"ה מהגזלן עצמו את מה שהצליח לגזול ממנו, הרי זו נחמה שלימה.

וזה מה שאמר יעקב "מכל האמת" שה' יתברך הוציא מלבן את מה שגזל ומחזיר אותו ליעקב כפי מה שנאמר "ויצל אלוקים את מקנה אביכם ויתן לי" [ל"א, ט'] **הרי לנו גודל אהבת ה' יתברך לצדיקים שלא רצה הקב"ה שיכאב ליבם על כלום למרות אמונתם השלימה בו יתברך.**

יהי רצון שזכותו של בעל ה"אור החיים" הקדוש ובעל ה"זרע שמשון" ו"תולדות שמשון" תעמוד לחיים ברוך בן שרה פעשא לברכה והצלחה בכל העניינים, ולבריאות איתנה.

הלכה למעשה

מאת הרב מנשה מורנו שליט"א

הכהנים ומכונים ליבם לקבל ברכתם כדבר ה', הם נמי בכלל המצוה. ומה"ט כתב אג"מ (ח"ד כא"ב) **שיחיד העומד תוך תפילת יח', והגיע ש"צ לברכת כהנים, מחוייב הוא להמתין ולשמע הברכות, ולא ימשיך בתפילתו.** וכן דעת הגרש"ז אויירבך (ואני אברכם פע"א ס"ה). והוסיף אג"מ לדון (ח"ה כ"ג) שאפילו אם אינו ניצב כנגד פני הכהנים, שמותר תוך כדי תפילת יח' ללכת למקום שיהיו פניו כנגד פני הכהנים, כדי שיוכל לקבל את ברכתם. והוסיף באול"צ (ח"ב פ"ח,יא) שהנמצא תוך תפילתו ומאזין לברכת כהנים, יכול הוא לענות "אמן" על ברכתם יברכך ה' וכו', וכ"פ הגרש"ז אויירבך (שיח הלכה אות סה' בהערה).

האם בשעת ברכת כהנים אפשר לעיין בספר, או לומר לחבר חידוש תורה?

בשו"ע (קכח,כו') נפסק: בשעה שהכהנים מברכין, אין לומר שום פסוק, אלא צריך לשתוק ולכוין לברכה. ומקור הדברים בגמ' (סוטה מ.) המבארת טעם הלכה זו: "כלום יש עבד שמברכין אותו ואינו מאזין"? (פרוש: שאינו מכין לברכה שמברכין אותו, טור). ואפילו שמע קדיש או קדושה תוך כדי ברכת כהנים, מאטו משמיה דהגרש"ז אויירבך זצ"ל (הליכ"ש תפילה פ"י ה"ד) **שלא יענה באמצע ברכת כהנים מה"ט.** והביא הביאור"ל (ריש ס' קכח) מספר חרדים: מצות עשה לברך כהן את ישראל שנאמר כה תברכו וכו', וישראל העומדים כנגד פני

הורים שואלים...

מאת הרב אבישי ח. שליט"א

שלום, שמי י. ג. רציתי לשאול: יש לי ילד בן 12 שסובל מטיקים בפנים, הפה שלו מתעוות בצד שמאל והעין נעצמת לכמה שניות (זוהי תגובה שאינה נשלטת) ניסינו כל מיני טיפולים ותרופות אבל זה לא עוזר. מה ניתן לעשות?

נקדים ונסביר: מה זה טיקים? מרכז טיקלס עונה: **טיקים** הם תנועות בלתי רצוניות של שרירי הגוף, המאופיינות בכך שהן פתאומיות, חזרות וחסרות קצב קבוע. כמה ילדים מהאוכלוסייה 'סובלים' מתופעה זו? על פי ההערכות, עד כ-22% מהילדים יחוו טיקים בשלב מסוים! כאשר בפועל הם עלולים להופיע גם בגילים מאוחרים יותר. הטיקים עלולים להקשות מאוד על ההתנהלות השוטפת של הילד, לגרום לקשיים חברתיים ולפגוע בביטחון ובדימוי העצמי שלו מול חברי כיתתו. טיקים בפנים או בגוף הנמשכים לאורך זמן עם מורכבות מסוימת עלולים להוביל לסנידרום הנקרא טורט (טוראט). **מה ניתן לעשות?** ראשית, מומלץ לבדוק עייפות, מתחים, התרגשות וחרדות שהם חלק מהגורמים לטיקים אלו. יש לציין בהקשר הזה שטיקים נוטים להיות מלווים בקשיים אחרים במישור הרגשי, ההתנהגותי או הקוגניטיבי, לרבות קשיי למידה, הפרעות קשב וריכוז OCD - הפרעה אובססיבי קומפולסיבית, חרדות, דיכאונות ועוד. במידה והתופעה ממשיכה ואף מחמירה יש לפנות ליעוץ רפואי לצורך הכוונה וטיפול מתאים.

הרב אבישי ח. יו"ר מרכז צמיחה

לשאלות | הערות - משרד 02-6-30-70-90 | mta665417@gmail.com

משכן הבית היהודי

מאת הרב אברהם שהרבני שליט"א

הצחוק בריא לבית!

למדנו בעלון הקודם שרפלקס הצחוק נמצא אצל כל אחד ואחד מאיתנו.

שאלנו איך זה מתחיל?

כבר מגיל קטן, צחוק של תינוק הוא הקול החמוד ביותר שגורם לכולנו לצחוק יחד איתו ומלמד אותנו כמה אנחנו יצורים צוחקים בטבענו.

ההתפתחות הקוגניטיבית והרגשית של הילדים מושפעת מאוד מהשעשוע והמשחק. מחקרים מראים עד כמה יש לצחוק ולהומור השפעה על התפתחות נפשית תקינה - הם תורמים רבות לביטחון עצמי ויכולת התמודדות.

אין צורך להסביר עד כמה "הצחוק יפה לבריאות", איך הצחוק משחרר בגוף אנדורפינים - חומרים הגורמים להרגשה טובה, משככים כאבים ומחזקים את מערכת החיסון.

אפשר לראות זאת דרך עולם הרפואה, שמכיר בחשיבות הליצינים הרפואיים.

פאסק אי"פ' בסבוב פבא...

הרב אברהם שהרבני שליט"א יו"ר מרכז "בית" - ליועץ ותגובות 058-7211235

לע"נ ישראל בן גאולה
ת.נ.צ.ב.ה.

פיסטוקס
רוח הפסטה 37

בא להימנע מקריאת המודעות בשבת:
"ואלה יעמדו על הברכה" אשר בזכותם עלון זה יוצא לאור:

העלון מוקדש להצלחה,
לזיווג הגון, לזרע בר קיימא,
ולהצלחת התורם ובני
משפחתו ברוחניות ובגשמיות
וכל מילי דמייטב.

לשכת הסת"ם
מכון ובית הוראה לענייני סת"ם
רח' הרב פרנק 1
0504131397/0548484474

הספר "מתיקות ועריבות
התורה" חלק ג'
עכשיו ניתן להשיג ברשת
חנויות "יפה נוף"
או במס' 052-7151420
יפה נוף

אפגה הפסגה
הפסגה 10
קפה, משקאות, ממתקים,
מתנות, לוטו, בלונים ועוד..

אופטיקה ראייה טובה
מסגרת כולל עדשות ב-199 ש"ח בלבד
עד מס' 2-4 צילנדר
רחוב רבי ישראל נג' ארה"ב 37, ירושלים
050-3334940 02-6521859
opticalaraz@gmail.com

עולם הציצית
באיכות לא מתפשרים
רח' אלקבץ 4, גבעת שאול, ירושלים (מול ברוך פארו)
טל: 058-6505815 | olam.hatsitsit@gmail.com

נעלי קרן אור
נאלץ ללכת המפסחה
רח' הרב שלמה אלקבץ 4
גבעת שאול
058-5777795

ציון הקטן
מסעדת בשרים
כתובת: רח' כנפי נשרים 15, גבעת שאול י"ם
טל: 02-6527272 ליאור, 050-3201770

צ'אפס
בשר • עופות • דגים

אליעזרא - אלקטרוניקה
פאנלונים, נג'טים, מנזמות ועוד...
רח' הפסגה - 45
0733134400 053-3188440

ברוכים מרקט
רח' אליעזר הלוי 2
טל' למשלוחים
02-5633301

המפולת בשפופה
רח' קריית משה 11
טל' למשלוחים: 02-5717813

בית וגן הפסגה 10
02-6439131
מוקד הזמנות, והזמנות ביוצאפ
050-260-3330

אלתא - אלפת
050-9094047
בית וגן 42